DOMSTOLENS DOM
AF 20. APRIL 1978 [1]

Silvio Ragazzoni
mod Caisse de Compensation pour Allocations Familiales »Assubel«
(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Tribunal du Travail de Bruxelles)

»Familieydelser«

Sag 134/77

Sammendrag

Social sikring af vandrende arbejdstagere — børnetilskud — arbejdstager beskæftiget i en medlemsstat — familiemedlemmer bosat i en anden medlemsstat — erhvervsudøvelse i bopælslandet af arbejdstagerens ægtefælle — ret til familieydelser eller børnetilskud — fællesskabsretlig bestemmelse om forbud mod dobbeltydelser — betingelser for anvendelse

(Rådets forordning nr. 1408/71, artikel 73 og 76)

Erhvervsudøvelse i den stat, hvor familiemedlemmerne er bosat, er ikke tilstrækkelig til i medfør af artikel 76 i forordning nr. 1408/71 at stille den i forordningens artikel 73 hjemlede ret til familieydelser i bero, idet der desuden skal kunne kræves »udbetalt« familieydelser efter nævnte medlemsstats lovgivning.

Reglen i artikel 76 i forordning nr. 1408/71 om, at retten til familieydelser eller børnetilskud stilles i bero, finder følgelig ikke anvendelse, når faderen arbejder udenlands i en medlemsstat, mens moderen er arbejdstager i det land, hvor de øvrige familiemedlemmer har bopæl, og ikke ifølge dette lands lovgivning har erhvervet ret til børnetilskud, enten fordi kun faderen anerkendes som familieforsørger, eller fordi betingelserne for at tillægge moderen ret til ydelserne ikke er opfyldt.

I sag 134/77

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 af Tribunal du Travail de Bruxelles er indgivet til Domstolen for i den sag, som verserer for nævnte ret mellem

SILVIO RAGAZZONI

1 — Processprog: Fransk.

og

CAISSE DE COMPENSATION POUR ALLOCATIONS FAMILIALES »ASSUBEL«

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende spørgsmålet, i hvilket omfang de i artikel 76 i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 (EFT 1971 (II), s. 366; org.ref. JO L 149 af 5. 7. 1971, s. 2) omhandlede børnetilskud skal stilles i bero,

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten H. Kutscher, afdelingsformændene M. Sørensen og G. Bosco, dommerne A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe og A. Touffait

generaladvokat: F. Capotorti
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

Sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb og de indlæg, der er indgivet i medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for De europæiske Fællesskabers Domstol, kan sammenfattes således:

I — De faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

Sagsøgeren i hovedsagen er den italienske statsborger Ragazzoni, der er arbejdstager i Belgien. Hans ægtefælle og parrets tre børn bor i Italien, hvor ægtefællen ligeledes er arbejdstager.

Vedkommende sociale institution, kassen Assubel, der er sagsøgte i hovedsagen, har afvist at imødekomme en af Ragazzoni indgivet anmodning om børnetilskud på grundlag af Ragazzoni's arbejde i Belgien. Kassen har herved henvist til artikel 76 i forordning (EØF) nr. 1408/71, der indeholder prioritetsregler i tilfælde af samtidig ret til familieydelser eller børnetilskud. Artiklen lyder således:

»Retten til familieydelser eller børnetilskud i medfør af bestemmelserne i artikel 73 eller 74 stilles i bero, såfremt der i kraft af erhvervsudøvelse også kan kræves udbetalt familieydelser eller børnetilskud efter lovgivningen i den

medlemsstat, på hvis område familiemedlemmerne er bosat«.

Ragazzoni har herved gjort gældende, at efter italiensk ret (artikel 1 og 3 i lovbekendtgørelse nr. 797 om børnetilskud fra Den italienske Republiks præsident — Gaz. Uff. af 7. 9. 1955 — nr. 206 suppl. ord.) er hans ægtefælle ikke berettiget til børnetilskud i Italien for de tre mindreårige børn, idet det efter italiensk ret og med henblik på børnetilskud ikke er muligt at give moderen status som familieforsørger, når ægtemanden arbejder i udlandet.

Kassen Assubel har hertil indvendt, at den omstændighed, at bopælslandet udbetaler mindre børnetilskud end i Belgien eller slet ikke udbetaler børnetilskud, ikke kan have til følge, at den belgiske ordning gives et omfang, den ikke har i henhold til EØF-forordninger.

Tribunal du Travail de Bruxelles har på Ragazzoni's anmodning og efter opfordring fra det offentliges repræsentant udsat sagen og ved dom af 25. oktober 1977, indgået til Domstolens justitskontor den 8. november 1977, forelagt følgende spørgsmål:

»Stilles retten til familieydelser i bero i henhold til artikel 76 i forordning nr. 1408/71, når faderen er beskæftiget i et andet EØF-land, mens moderen arbejder som lønmodtager i det land, hvor de øvrige familiemedlemmer har bopæl, og når lovgivningen i bopælslandet alene hjemler børnetilskud til familieforsørgere, som arbejder i bopælslandet, samt alene tillægger faderen status som familieforsørger?«

I medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende Domstolens statut har følgende indgivet skriftlige indlæg: sagsøger i hovedsagen, repræsenteret af D. Rossini, direktør for den sociale tjeneste »Patronato ACLI«, Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af sin juridiske konsulent Jean-Claude Séché som befuldmægtiget, den belgiske regering, repræsenteret af socialminister Califice, og den italienske regering, repræsenteret af ambassadør A. Maresca som befuldmægtiget, bistået af F. Favara fra Avvocatura dello Stato.

II — Sammendrag af de skriftlige indlæg fremsat i medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende Domstolens statut

Sagsøgeren i hovedsagen har kort gennemgået sin familiemæssige situation og de faktiske omstændigheder, som der redegøres for i dommen fra Tribunal du Travail. Han har herved anført, at efter italiensk ret betyder det forhold, at faderen, familieforsørgeren, har bopæl i en anden medlemsstat, ikke automatisk, at denne status som familieforsørger overføres til moderen, bortset fra enkelte særlige undtagelser (faderen forlader familien, vedvarende uarbejdsdygtighed, arbejdsløshed, militærtjeneste eller faderens død ... osv ...). Ragazzoni opfylder ingen af disse betingelser, og hans ægtefælle er ikke berettiget til børnetilskud i Italien, hvilket er fastslået af Istituto Nazionale della Previdenza Sociale, Torino, som ægtefællen er medlem af.

Med hensyn til faktum har sagsøger i hovedsagen først anført, at han »efter januar 1975 hverken har fået børnetilskud fra den italienske eller belgiske institution på trods af de formål, der forfølges med traktatens artikel 48, 51 og 117, og på trods af det i artikel 114 i forordning nr. 574/72 indeholdte princip om, at ydelserne skal udredes foreløbigt i tilfælde af uenighed med hensyn til, hvilken lovgivning der skal finde anvendelse, eller hvilken institution der skal udrede ydelserne«.

Med hensyn til sagens realitet har han gjort gældende, at den belgiske institution skal overtage børnetilskuddene af følgende tre grunde:

1. Artikel 76 i forordning nr. 1408/71 er en undtagelse fra reglen om, at

det er det land, hvor den vandrende arbejdstager er beskæftiget, der skal udrede børnetilskud (se forordningens 12. betragtning og artikel 73, stk. 1 og artikel 75, stk. 1, litra a)).

2. Allerede af formuleringen af artikel 76 fremgår det, at den kun finder anvendelse, såfremt betingelserne for rettens erhvervelse er opfyldt, og ydelserne faktisk udbetales i hjemlandet, hvilket ikke er tilfældet her.

3. I Domstolens dom af 17. juni 1970 i sag 3/70 (Di Bella, Sml. 1970, s. 65) blev det antaget, at fællesskabsforordningerne om vandrende arbejdstageres sociale sikring ikke kan fortolkes således, at en vandrende arbejdstager kan fratages de ydelser, som han er berettiget til i kraft af sin bopæl, og at en anden medlemsstats lovgivning, i det omfang arbejdstageren er omfattet heraf, ikke må tages i betragtning, medmindre samtlige de betingelser, der kræves for rettens erhvervelse, faktisk er opfyldt.

Sagsøger i hovedsagen har dernæst anført, at »retssager, som skyldes disse problemer, kunne undgås, hvis den højeste ydelse blev udbetalt i de tilfælde, hvor der er tale om sammenfald af ydelser, der er erhvervet efter flere medlemsstaters lovgivning. Udgifterne kunne fordeles direkte mellem de kompetente institutioner, således som det gælder for ydelser i anledning af erhvervssygdomme (artikel 57 i forordning nr. 1408/71)«.

Sagsøger har sammenfattet sin opfattelse ved at foreslå, at det af den belgiske ret forelagte præjudicielle spørgsmål besvares således:

»De i artikel 76 i forordning nr. 1408/71 omhandlede børnetilskud skal ikke stilles i bero, når de familieydelser, der er erhvervet på grundlag af en beskæftigelse som arbejdstager, rent faktisk ikke udbetales, fordi ikke alle betingelser efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor børnene er bosat, er opfyldt.«

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber har anført, at efter artikel 3 i den italienske lovbekendtgørelse om børnetilskud af 30. maj 1975 er det som hovedregel faderen, der betragtes som familieforsørger. Denne status tilkommer kun moderen i ganske bestemte tilfælde, dog ikke hvor faderen arbejder i udlandet. Efter italiensk ret er medlemmerne af Ragazzoni's familie derfor ikke berettiget til børnetilskud i Italien.

Da sagsøgeren arbejder i Belgien (og således ikke i Frankrig, hvilket ville have forudsat en særlig ordning i henhold til forordningens artikel 73 ff), er det den såkaldte »beskæftigelseslandets løsning«, der må anvendes, idet denne løsning indebærer, at beskæftigelseslandet skal udrede de familieydelser, der er hjemlet i dette lands lovgivning (artikel 73, stk. 1 og artikel 75, stk. 1).

Den i det præjudicielle spørgsmål omhandlede artikel 76 indeholder prioritetsregler i tilfælde af samtidig ret til familieydelser i medfør af artikel 73 og i kraft af erhvervsudøvelse i det land, hvor familiemedlemmerne er bosat. »Dette principielle forbud mod dobbeltydelser følger af selve formålet med familieydelser eller børnetilskud, således som dette fremgår af de foranstående definitioner. Herved udligner det offentlige i større eller mindre omfang de byrder, som en familie har ved forsørgelsen af sine børn, hvorfor disse udgifter kun kan udlignes én gang. Familieydelser kan derfor heller ikke sammenlægges, selv når retten til ydelsen er erhvervet i kraft af erhvervsudøvelse.«

Kommissionen har videre anført, at det efter formuleringen af artikel 76 er en betingelse for, at denne bestemmelse kan finde anvendelse, at ydelserne kan »kræves udbetalt« efter bopælslandets lovgivning, dvs. at der skal bestå en ret til ydelserne i bopælslandet. Dette er f.eks. tilfældet, såfremt der efter bopælslandets lovgivning erhverves ret til ydelser fra det andet eller tredje barn at regne. Er der intet krav for det første

barns vedkommende, finder artikel 76 ikke anvendelse; dette sker først fra det andet eller tredje barn.

Kommissionen har på ny vendt sig mod det i de italienske retsforskrifter indeholdte eksempel og anført, at artikel 76 teoretisk kan tænkes anvendt, såfremt moderen var beskæftiget i en anden medlemsstat, mens faderen arbejdede i Italien, hvor også børnene bor. Men artikel 76 kan dog aldrig finde anvendelse, såfremt familiemedlemmerne ikke er berettiget til ydelser i bopælslandet. Særligt i et sådant tilfælde, som verserer for den forelæggende ret, hvor sagsøgerens familiemedlemmer ikke efter loven har nogen ret til ydelser, kan de omhandlede ydelser klart ikke »kræves udbetalt« i den i artikel 76 anførte forstand. Denne bestemmelses formål er ikke at skabe en subsidiær ret i bopælslandet, men at sammenfald af ydelser undgås. Hvis man ikke tager hensyn til, at der ikke findes nogen ret i bopælsstaten, så medfører dette forhold, at enhver ret til ydelse må nægtes, dels på grund af italiensk lovgivning, dels på grund af, at artikel 76 ikke kan finde anvendelse.

Kommissionen har anført, at den italienske delegation i den administrative kommission for vandrende arbejdstageres sociale sikring har udtalt, at den »har taget de øvrige medlemsstaters stillingtagen til efterretning, hvorefter artikel 76 ikke finder anvendelse, når familiemedlemmerne er bosat i Italien, og ægtefællen, der ikke er familieforsørger, udøver erhverv«.

Kommissionen har sammenfattende anført, at det forelagte spørgsmål bør besvares således:

»De i artikel 76 i forordning nr. 1408/71 omhandlede familieydelser eller børnetilskud stilles ikke i bero, såfremt der i den medlemsstat, hvori familiemedlemmerne er bosat, faktisk består en ret til familieydelser eller børnetilskud i kraft af erhvervsudøvelse.«

Den *belgiske regering* har først gennemgået sagens faktiske omstændigheder. Den har dernæst anført, at artikel 76 »er en generel retsregel, der skal fortolkes således, at den opstiller en fællesskabsretlig prioritetsregel, der altid finder anvendelse, såfremt der udøves erhverv i den medlemsstat, hvor familiemedlemmerne bor. Artikel 76 er således en undtagelse fra artikel 73 og 74, netop på grund af, at erhvervet udøves i det land, hvor familiemedlemmerne er bosat. Følgelig viser denne artikel ikke hen til bopælslandets interne regler om dobbeltydelser, men udpeger dette lands lovgivning som de retsregler, hvorefter det skal efterprøves, om der består en ret til familieydelser eller børnetilskud. Dette formål fremgår helt klart af artikel 10 i forordning nr. 574/72 som ændret ved forordning nr. 878/73, der udtrykkeligt giver forrang til lovgivningen i den medlemsstat, hvor familiemedlemmerne bor, såfremt der udøves erhverv i dette land. Af hensyn til en fælles og ens løsning i alle medlemsstater må den nævnte artikel 76 fortolkes på samme måde.«

Den *italienske regering* har gennemgået betydningen af udtrykket »familieydelser« i forordning nr. 1408/71 og rækkevidden af forbudet mod dobbeltydelser i artikel 76. Denne artikel må fortolkes efter det velkendte kriterium, hvorefter en undtagelsesbestemmelse ikke må fortolkes udvidende med henblik på ikke udtrykkeligt omhandlede tilfælde, så vel som på grund af formålet med reglen om forbud mod dobbeltydelser, idet dette formål er at forhindre, at en og samme borger oppebærer flere ens ydelser for samme forsikringsperiode, men ikke at forbyde sammenlægning af flere ydelser, hvis disse efter omstændighederne tilkommer forskellige borgere.

Den italienske regering har dernæst fortolket artikel 78 på en måde, der meget ligner den af sagsøger i hovedsagen foretagne fortolkning. Regeringen har desuden henvist til, at for ganske

nylig, nemlig den 18. december 1977, er lov nr. 903 af 9. december 1977 om mænds og kvinders ligestilling trådt i kraft i Italien (Gaz. Uff. nr. 343 af 17. december 1977). Denne lovs artikel 9 bestemmer, at »familieydelser ... til medlemmer af familien, over for hvem der består forsørgerpligt, *også* kan udbetales til den erhvervsaktive kvinde på samme betingelser og i samme omfang, som gælder for den mandlige arbejdstager«. Man har herved tillagt den erhvervsaktive kvinde en *ret* til *at forlange,* at familieydelserne udbetales til hende i stedet for til den arbejdende ægtefælle. Såfremt begge forældre kræver familieydelserne udbetalt for de børn, over for hvem de har forsørgerpligt, »udbetales familieydelserne til den af forældrene, hos hvem barnet lever«. Det er selvfølgelig klart, at når den erhvervsaktive kvinde ikke gør brug af den ret, der er tillagt hende i lov nr. 903 af 9. december 1977, dvs. når hun ikke forlanger familieydelserne udbetalt til sig selv, så forbliver de tidligere bestemmelser af 30. maj 1955 i kraft og skal som sådanne finde anvendelse.

Ganske vist kan man ikke fortolke den nye lov i modstrid med artikel 76 i forordning nr. 1408/71, for loven har ikke tilbagevirkende gyldighed og ændrer altså ikke noget ved den for Tribunal du Travail de Bruxelles verserende retssag. Den vil heller ikke i fremtiden finde anvendelse på sagsøgeren Ragazzoni, hvis hans ægtefælle beslutter sig til ikke at udøve sin ret efter artikel 9 i lov nr. 903 af 9. december 1977.

Det er følgelig den italienske regerings opfattelse, at der efter italiensk ret ikke kan »kræves udbetalt« familieydelser til sagsøgers ægtefælle. Det af kassen Assubel anførte, at lovgivningen i det land, hvor familiemedlemmerne bor, ikke kan give den belgiske ordning en rækkevidde, som EØF-forordningerne ikke tillægger den, tager ikke hensyn til, at artikel 76 ikke er nogen bestemmelse, der regulerer kompetencefordelingen mellem »institutionerne«. Den er tværtimod en regel om forbud mod dobbeltydelser i de tilfælde, hvor der også skal betales familieydelser efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor familiemedlemmerne bor.

Afsluttende har den italienske regering foreslået Domstolen at statuere:

»Artikel 76 i forordning (EØF) nr. 1408/71 skal fortolkes således, at de en arbejdstager tilkommende familieydelser ikke skal stilles i bero i det tilfælde, hvor et familiemedlem udøver erhverv, heller ikke selv om der i kraft at denne erhvervsudøvelse kan kræves udbetalt familieydelser til det erhvervsaktive familiemedlem.

Artikel 76 i forordning (EØF) nr. 1408/71 skal fortolkes således, at den ikke udgør noget kriterium for kompetencefordelingen mellem 'institutionerne' men en materiel regel om forbud mod dobbeltydelser i det tilfælde, hvor der også efter lovgivningen i den stat, hvor familiemedlemmerne bor, rent faktisk kan 'kræves udbetalt' familieydelser«.

III — Den mundtlige forhandling

I retsmødet den 9. marts 1978 gav repræsentanterne for Ragazzoni og for Kommissionen for De europæiske Fællesskaber møde. De har her uddybet deres skriftlige indlæg og taget stilling til det problem, der er opstået derved, at den italienske regering har henvist til den italienske lov nr. 903 af 9. december 1977.

Sagsøgeren i hovedsagen har anført, at de retsforskrifter, der skal tages i betragtning, er de ved retssagens anlæg gældende. Sagsøger har dog taget stilling til den situation, der kan opstå ved anvendelsen af de nye italienske regler, hvorved han har anført, at »når retten består i to stater, er det ydelserne efter de gunstigste regler, der bør komme til udbetaling i forbindelse med en udlig-

nings- og afregningsordning mellem kasserne«.

Kommissionen har fremsat yderligere bemærkninger til den belgiske og den italienske regerings indlæg. For det første er det ikke muligt at lægge en sammenligning mellem ydelsernes omfang til grund, uanset at dette i lovgivningsmæssig henseende er beklageligt. Dernæst kan Rådet efter artikel 51 ikke skabe nogen ret i bopælslandet, såfremt en sådan ikke allerede består efter de nationale retsforskrifter. Betragtes den nye italienske lov endelig ud fra fællesskabsretten, får den italienske opfattelse den følge, at der kan vælges mellem familieydelser henholdsvis i bopælslandet og i beskæftigelseslandet. En sådan valgmulighed er dog principielt udelukket efter lovvalgsreglerne i forordning nr. 1408/71 og i hvert fald ikke hjemlet i artikel 76; her må det fællesskabsretlige forbud mod dobbeltydelser finde anvendelse frem for en eventuel valgret efter national ret. Endelig har Kommissionen henvist til faren ved en alt for generel besvarelse af et spørgsmål, der er stillet med henblik på ganske bestemte generelle retsforskrifter, der fandt anvendelse, da hovedsagen blev anlagt.

Generaladvokaten har fremsat sit forslag til afgørelse i retsmødet den 16. marts 1978.

Præmisser

1 Ved dom af 25. oktober 1977, indgået til Domstolen den 8. november 1977, har Tribunal du Travail de Bruxelles i medfør af EØF-traktatens artikel 177 stillet et spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 76 i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 (II), s. 366; org.ref. JO L 149/2);

2 dette spørgsmål stilles i en retssag mellem den belgiske kasse »Assubel« og en italiensk arbejdstager, der arbejder i Belgien, men hvis ægtefælle sammen med parrets tre børn bor og arbejder i Italien.

3 Den belgiske institution har afslået den italienske arbejdstagers ansøgning om børnetilskud i Belgien;

4 institutionen har herved henvist til artikel 76 i forordning nr. 1408/71, der indeholder prioritetsregler i tilfælde af samtidig ret til familieydelser eller børnetilskud og som bestemmer, at »retten til familieydelser eller børnetilskud i medfør af bestemmelserne i artikel 73 eller 74 stilles i bero, såfremt der i kraft af erhvervsudøvelse også kan kræves udbetalt familieydelser eller børnetilskud efter lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område familiemedlemmerne er bosat«;

5 institutionen slutter heraf, at denne bestemmelse indeholder »en generel regel og skal fortolkes således, at den opstiller en fællesskabsretlig prioritetsregel, der altid finder anvendelse, når der udøves erhverv i den medlemsstat, hvor familiemedlemmerne bor«;

6 institutionen anfører, at fortolket således er artikel 76 en undtagelse fra det i artikel 73 indeholdte princip om, at en arbejdstager, der er omfattet af lovgivningen i en anden medlemsstat end Frankrig, har for de af sine familiemedlemmer, der er bosat på en anden medlemsstats område, ret til familieydelser efter lovgivningen i den førstnævnte stat, som om de pågældende var bosat på dennes område.

7 Hertil skal imidlertid bemærkes, at erhvervsudøvelse i den stat, hvor familiemedlemmerne er bosat, ikke, helt bortset fra at formålet med artikel 76 alene er at begrænse mulighederne for dobbeltydelser, er tilstrækkelig til at stille den i artikel 73 hjemlede ret i bero, idet der desuden skal kunne kræves »udbetalt« familieydelser efter nævnte medlemsstats lovgivning;

8 for at det kan antages, at børnetilskud kan »kræves udbetalt« efter lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område familiemedlemmerne har bopæl, skal det familiemedlem, som arbejder i bopælsstaten, være berettiget til ydelser efter denne stats lovgivning;

9 vedkommende familiemedlem skal altså opfylde alle betingelserne ifølge denne stats interne lovgivning for at kunne udøve den nævnte ret;

10 det er ubestridt, at under de omstændigheder, der ligger til grund for retstvisten, og efter de dengang i Italien gældende bestemmelser havde en moder, der ikke var skilt fra ægtefællen eller forladt af denne, ikke efter italiensk ret status som familieforsørger, hvorfor hun ikke var berettiget til at oppebære børnetilskud;

11 heraf følger, at hverken børnetilskud eller familieydelser kunne »kræves udbetalt« efter lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område familiemedlemmerne var bosat;

12 spørgsmålet vil herefter være at besvare således, at reglen i artikel 76 i forordning nr. 1408/71 om, at retten til familieydelser eller børnetilskud i medfør af bestemmelserne i artikel 73 stilles i bero, ikke finder anvendelse, når faderen arbejder udenlands i en medlemsstat, mens moderen er arbejdstager i det land, hvor de øvrige familiemedlemmer har bopæl, og ikke ifølge dette lands lovgivning har erhvervet ret til børnetilskud, enten fordi kun faderen anerkendes som familieforsørger, eller fordi betingelserne for at tillægge moderen ret til ydelserne ikke er opfyldt.

Vedrørende sagsomkostningerne

13 De udgifter, der er afholdt af den belgiske og den italienske regering og af EF-Kommissionen, der har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres;

14 da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse vedrørende sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt den af Tribunal du Travail de Bruxelles ved dom af 25. oktober 1977, for ret:

Reglen i artikel 76 i forordning nr. 1408/71 om, at retten til familieydelser eller børnetilskud i medfør af bestemmelserne i artikel 73 stilles i bero, finder ikke anvendelse, når faderen arbejder udenlands i en medlemsstat, mens moderen er arbejdstager i det land, hvor de øvrige familiemedlemmer har bopæl, og ikke ifølge dette lands lovgivning har erhvervet ret til børnetilskud, enten fordi kun faderen anerkendes som

familieforsørger, eller fordi betingelserne for at tillægge moderen ret til ydelserne ikke er opfyldt.

Kutscher Sørensen Bosco Donner Mertens de Wilmars

Pescatore Mackenzie Stuart O'Keeffe Touffait

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 20. april 1978.

A. Van Houtte
Justitssekretær

H. Kutscher
Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT F. CAPOTORTI FREMSAT DEN 16. MARTS 1978 [1]

Høje Ret.

1. Ved dom af 25. oktober 1977 har Tribunal du Travail de Bruxelles anmodet Domstolen om en fortolkning af artikel 76 i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971. Denne artikel bestemmer:

»Retten til familieydelser eller børnetilskud i medfør af bestemmelserne i artikel 73 eller 74 stilles i bero, såfremt der i kraft af erhvervsudøvelse også kan kræves udbetalt familieydelser eller børnetilskud efter lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område familiemedlemmerne er bostat«.

Sagsøgeren i hovedsagen, Ragazonni, der arbejder som lønmodtager i Belgien, har ansøgt om børnetilskud til sine tre børn, der bor i Italien sammen med deres mor. Vedkommende belgiske institution afviste denne ansøgning under henvisning til nævnte artikel 76, idet den gjorde gældende, at eftersom ægtefællen også var arbejdstager og bosat i Italien, kunne hun kræve børnetilskud dér. Hertil blev det indvendt, at da striden opstod, var det efter italiensk ret således, at en moder ikke kunne have status som familieforsørger, medmindre hun levede adskilt fra ægtemanden eller var blevet forladt af ham. Fru Ragazonni havde ikke ret til børnetilskud til børnene, da den erhvervsaktive, udvandrede ægtefælle stadig blev anset som forsørgelsespligtig over for hende. Det skal bemærkes, at den belgiske ret ved sin udformning af spørgsmålet har taget den ovenfor skitserede retsstilling, som den følger af artikel 1 og 3 i bekendtgørelse fra republikkens præsident af 30.

1 — Oversat fra italiensk.